דער זעקסטער יערלעכער ישיבה און בית-רבקה דינער

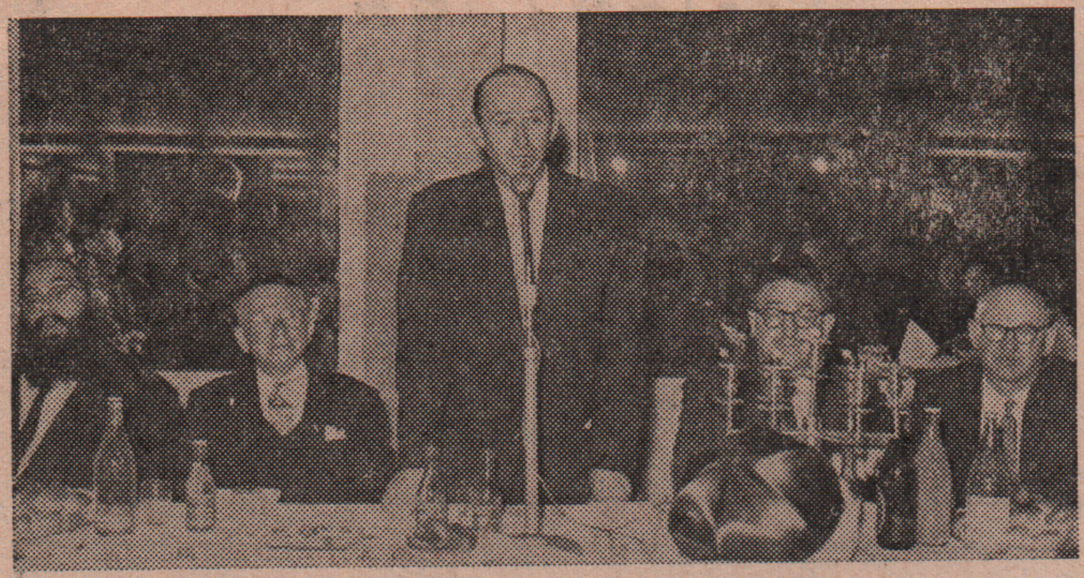

אַ טייל פון פּרעזידיום בעת דער פאָרזיצער פון ישיבה-קאָמיטעט ר' דוד פייגלין עפנט די פייערונג. (פאָטאָ — צילינד)

קרוב צו דריי הונדערט געסט כ"י האָבן פאַרנומען פּלעצער ביי די שיין-געדעקטע טישן אין אַרמאַנד האָל לעצטן זונטיק אויפן יערלעכן ישיבה און בית רבקה דינער.

דער באַוווּסטער יידישער פילאַנטראָפּ סער א. בעסער איז געווען דער ערן-גאַסט אויף דעם דינער. ר. דוד פייגלין, דער פּרעזידענט פון די ישיבה בית רבקה שולעס קאָמיטעט איז געווען פאָרזיצער פון דעם אָוונט, ער האָט באַגריסט די געסט און האָט געגעבן אַ קורצן איבערבליק וועגן דעם פּראָגרעס פון די שולעס, וועלכע האָבן זיך אויסגעבילדט צו זיין ערשט-קלאַסיקע חינוך-צענטערן אין אויסטראַליע. אין די שולעס באַקומען יידישע זין און טעכטער אַ פולע סעקולערע בילדונג, די זעלבע ווי אין אַלע מלוכה-שולעס, אין צוגאָב צו אַ זייער פאָרגעשריטענער און אינטענסיווער יידישער תורה-בילדונג. אויסער דעם ווערט געלייגט גרויס אַכט אויף אויסבילדן די גוטע זיטן פון די תלמידים-דות. מר. פייגלין זאָגט אַז די תלמידים פון ישיבה בית רבקה דורך זייער גוטער אויפפירונג ווערן אַמבאַסאַדאָרן פאַר די שולעס.

סער א. בעסער האָט אויסגעדריקט גרויס צופרידנהייט פון דער אַרבעט וועלכע ווערט געטאָן אין דער ישיבה און בית רבקה, ער זאָגט, אַז זיין שייכות צו די דאָזיקע שולעס זענען אַ קאָסטבאַרע זאַך. ער האָט פאַר דעם באַצאָלט אַ סך, אָבער ס'איז ווערט געווען, ער ווענדט זיך צו די מעלבורנער יידן זיי זאָלן ברייטהאַרציק שטיצן די וויכטיקע מוסדות.

מר. בערנהאָלץ, דער קאַסירער פון חברה קדישא האָט פּרעזענטירט דעם ישיבה-דינער מיט אַ טשעק פון 200 פונט, געשיקט פון זיין קאָמיטעט, און גלייכצייטיק האָט ער איבערגעגעבן די באַגריסונג פון חברה קדישא-קאָמיטעט. מר. און מרת בערענהאָלץ האָבן געשיקט דער ישיבה אַ ש"ס.

דער הויפּט-רעדנער פון דעם אָוונט איז געווען הרב יצחק דוד גראַנער, ער האָט גערעדט אין יידיש און ווי געוויינלעך זייער וואַרעם און זאַכלעך. אין זיין רעדע האָט ער אינפאָרמירט די פאַרזאַמלטע פון דער הצלחה וואָס די שולעס האָבן געהאַט אין זייער ערשטן יאָר פון היי-סקול, וועגן די פּלענער וועלכע זענען שוין צוגעגרייט פאַרן קומענדיקן אינטערמידיום קלאַס דעם צווייטער יאָר פון היי-סקול, און אַז ס'איז שוין אויפגעשטעלט געוואָרן אַ לאַבאָראַטאָריע וועלכע וועט דינען פאַר די היי-סקול קלאַסן ביז מעטריק, אַזוי, אַז אַ קינד וואָס קומט אַריין אין די שולעס און קינדערגאָרטן וועט קאָנען אויף דעם זעלבן פּלאַץ דורכמאַכן די גאַנצע פּריימערי, מיטל-שולעס און היי-סקול ביז די מעטריק. הרב י. גראַנער האָט דערקלערט, אַז דער ציל פון די שולעס און איבערהויפּט פון דער היי-סקול איז געבן יידישע קינדער די פולע וועלטלעכע בילדונג אָבער אין דער זעלבער צייט זאָלן זיי באַקומען די העכסטע מעגלעכע מאָס פון יידישער לערע און דערציאונג וועלכע זאָל זיי פאַרבלייבן אויך אויף שפּעטער ווען זיי וועלן אַרויס אין דער וועלט.

די שטימונג איז געווען דורך דעם גאַנצן אָוונט אַ היימישע, אַ וואַרעמע וואָס איז שוין כאַראַקטעריסטיש פאַר די ישיבה-אונטערנעמונגען און ס'איז געווען מערקבאַר, אַז פול געסט קומען אַליין צום דינער און ס'איז שוין געוואָרן ביי זיי ווי אַ מנהג צו קומען צום יערלעכן ישיבה-דינער, ווו זיי פאַרברענגען אַן אָוונט מיט גרויס הנאה הערנדיק חזנים, חסידישע ניגונים און אינהאַלטסרייכע רעדעס.

א. ה.

יזכור-אָוונט ביי די זשעלעכאָווער

מאָנטיק, דעם 22טן אָקטאָבער איז אין אויבערשטן זאַל פון „קדימה" פאָרגעקומען אַ יזכור-אָוונט געווידמעט 20 יאָר אומקום פון די יידן אין זשעלעכאָוו און פון אומגעגנט. דער זאַל איז געווען דעקאָרירט מיט אַ גרויסן אויפשריפט: יזכור, 1942 20 יאָר אומקום פון די זשעלעכאָווער יידן 1962.

די קינדער צינדן אָן 6 יאָרצייט-ליכט. דער אָוונט הויבט זיך אָן מיט אַ רעליגיעזן פּראָגראַם: יחיאל טיילאָר דאַווענט מעריב, אַלע זאָגן קדיש בציבור. דער חזן פּאַראַסאָל מאַכט דעם אל מלא רחמים.

דער פּרעזידענט מ. ראָט אין זיין רעדע ברענגט אַריין די אמתע יאָרצייט-שטימונג. צוויי קינדער פון אונדזערע לאַנדסלייט רעציטירן אויסצוגן פון חורבן - ליטעראַטור. פייגעלע איגליצקי רעציטירט „זכור" פון מאַרגאָלים, און שרהלע אַשליאַק רעציטירט „אויף פּוילישע וועלדער" פון ב. העלער. ג. אַשליאַק לייענט זיינס אַן אַרבעט געשריבן ספּעציעל פאַרן יזכור-אָוונט. ישראל ניישטעטער און ש. האָכגעלערנטער דערציילן זייערע איבערלעבונגען אין דער צייט פונעם שרעקלעכן חורבן.

זייער דערציילן מאַכט יעדן אײנעם נאָך אַמאָל אַדורכגיין דעם גרויל פון יענער ביטערער צייט. יהודית באָראָווסקי לייענט „קינדער-אַקציע" פון קאַצעטניק, הערשל באָרענשטיין לייענט אַ פראַגמענט פון בוך „איוראָפּע אָן קינדער" פון דר. דוואָרזשעצקי. מ. ראָט לייענט אַן אַרטיקל פון זשעלעכאָווער ביולעטין געשריבן פון אונדזער אַ לאַנדסמאַן אין ישראל אריה לעדערמאַן, בעת שטעלן אַ מצבה אין ישראל נאָך די זשעלעכאָווער קדושים.

מיט דעם פּאַרטיזאַנער ליד און התקוה ווערט דער טרויער-אָוונט געשלאָסן.

א.

גערענקט
די טעלעפאָנען פון
„די יידישע נייעס"
FJ 9078 FJ 9079 FJ 9070

יידישע פּאָליטיק אין אויסטראַליע

(פאָרזעצונג פון זייט 3)

יידן האָבן — ווען מען האָט געמוזט — געשאַפן אַן איינהייטלעכע פאָרטרעטערשאַפט (דער קאָמיטעט פון יידישע דעלעגאַציעס) צו דער שלום-קאָנפערענץ נאָך דער ערשטער וועלט-מלחמה, צו דעם „קליינעם" ווערסיילער טראַקטאַט און, אין די לעצטע צייטן, אין צוזאַמענהאַנג מיט דער אַנטשטייאונג פון מדינת-ישראל.

אויב עס איז אַזוי, און די לאַגע פון סאָוועטישע יידן, אויפן פאָן פון מזרח-מערב באַציאונגען, מאַכן אונדזער קאַמף שאַרפער און שטאַרק-קאָמפּליצירט, פּאָליטיש און דיפּלאָמאַטיש — קאָן איין קהילה פון איין שטאַט צווישן 6 שטאַטן אין אַ קליינעם ישוב פון אויסטראַליע — אַליין נישט מאַכן יידישע וועלט-פּאָליטיק. נאָר דער עקזעקוטיווער ראַט, וועלכער שטייט אין פאַרבינדונג מיט די וועלט-ישובים דורכן וועלט-קאָנגרעס, האָט געקאָנט מאַכן דעם דעמאַרשע אין אויסטראַלישן פּאַרלאַמענט. דאָס אויסמיידן דעם עקזעקוטיוו-ראַט, אָדער דאָס האַנדלען קעגן דעם ראַט, שוואַכט אָפּ אונדזער פּאָזיציע כלפּי חוץ און דעמאָראַליזירט דעם ישוב כלפּי פּנים אין אַ מאָמענט, ווען דער ישוב איז אויף אַ גוטן וועג צו נאַציאָנאַלער קאָנסאָלידאַציע.

און כאָטש איך בין קיינמאָל נישט געווען קיין מאמין אין אַ פּאַפּירענער אחדות פון אויסטראַלישן ישוב, דורך דעם אינסטרומענט פון עקזעקוטיוון ראַט, איז אָבער לחוץ דעם דאָזיקן ראַט אָנערקענט אַלס רעפּרעזענטאַטיוו און עס ליגט נישט אין די יידישע אינטערעסן אַרונטערצורייסן דעם פּרעסטיזש, וועלכע די נישט-יידישע וועלט זעט אין דעמאָזיקן ראַט.

דאָס איז נומער צוויי.

אויב מען וויל, אַז אַ פּאַרלאַמענטאַרישע אַקציע זאָל געמאַכט ווערן, מוז מען געבן מאַ...

טאַריער, אָדער אפילו איין פּאַרטיי אין פעדעראַלן פּאַרלאַמענט, נאָר אַלע פּאַרלאַמענטאַריער, און פאָדערן פון זיי הילף אין אונדזער קאַמף, וועלכער איז פאַר זיי אַ קאַמף פאַר מענטשלעכע רעכט.

דאָס, מיין איך, דאַרף געטאָן ווערן אין דער פּאָליטישער ווירקלעכקייט פון אונדזער לעבן אין אויסטראַליע און פון אונדזערע באַציאונגען מיטביידע פּאָליטישע פּאַרטייען אין לאַנד, פון וועלכע יעדע פאַרטרעט אַ כמעט גראַדע העלפט פון אויסטראַלישן פאָלק. די פאָדערונג פון הילף מוזן מיר פאָדערן נישט אין די קאַבינעטן פון אַ פּאַרלאַמענטאַריער, נאָר הויך, אָפן, אַז דאָס גאַנצע פאָלק זאָל זיין באַאיינפלוסט און פאַרשטיין דעם מהות פון אונדזער קאַמף קעגן אַנטרעכטונג פון אונדזערע סאָוועטישע ברידער.

* * *

אָבער ווער עס טוט גאָרנישט, דער מאַכט נישט קיין פעלער. די שטאַרק אויפגעבלאָזענע סענאַטאָר קאָהען-אַפּערע, האָט אַנטפּלעקט אַ פּאָזיטיווע זייט פון ישוב: אַ שטאַרקן ווילן צו פאָלקס-סאָלידאַריטעט אין אַ מאָמענט פון קאַמף פאַר יידישן קיום. אָבער גלייכצייטיק האָט זי אַנטפּלעקט אַ לייכטזיניקע און נישט דורכגעטראַכטע מעטאָדע פון קאַמף.

מיר מוזן צוריקגעווינען נישט נאָר די פריינדשאַפט און גוטן ווילן פון ביידע גרויסע אויסטראַלישע פּאַרטייען, דורך אַ קאָנצענטרירטע אויפקלערונגס-אַרבעט דורך אַן איינהייטלעכע יידישע רעפּרעזענטאַנץ, נאָר אויך דעם אינערלעכן גלייכגעוויכט פון ישוב, וועלכער איז צעטרייסלט געוואָרן.

ענדלעך מוזן מיר אַפּעלירן צו אַלע פרייע, דעמאָקראַטישע כוחות אין לאַנד, ווען מיר פאַרלאַנגען הילף אָדער קאָאָפּעראַציע אין אונדזער קאַמף פאַר נאַציאָנאַלע רעכט אומעטום אין דער וועלט